SFÂNTUL **NICOLAE VELIMIROVICI**

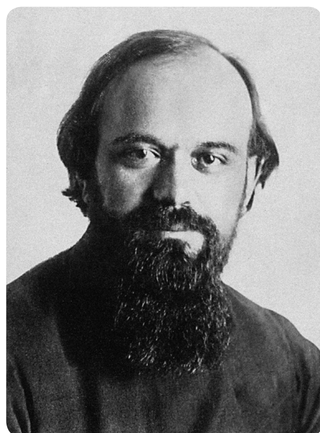
EPISCOPUL OHRIDEI ȘI JICEI

CELE IV AȘEZĂMINTE ALE SFÂNTULUI NÁUM AL OHRIDEI

PRESANTIA

SFÂNTUL NICOLAE VELIMIROVICI
EPISCOPUL OHRIDEI ȘI JICEI

CELE IV AȘEZĂMINTE ALE SFÂNTULUI NÁUM AL OHRIDEI

alcătuire după o predanie străveche din Makedónia

traducere din limba sârbă
Valentin-Petre Lică

---

tipărită cu binecuvântarea
PREASFINȚITULUI PĂRINTE GALACTION
Episcopul Alexandriei şi Teleormanului

Bucureşti 7516/2008

PREDANIA

Să nu rămână, fraților, nepomenit nici
Náum Presviterul, acest frate, prieten şi
împreună-pătimitor al Fericitului Clíment...

Din cea mai veche viață a
Sfântului Náum, întâia jumătate
a veacului al zecelea

I II III IV

Într'o zi, chiar înaintea Naşterii Domnului, de sărbătoarea Tucindanului, după ce preacuviosul Părintele nostru Náum săvârşise în mănăstire Dumnezeiasca Liturghie şi împărtăşise monahii şi norodul, simți că i s'a apropiat ceasul despărțirii de această lume. Călugării au privit chipul palid, care răspândea o lumină blândă, şi au simțit şi ei în inimă că vor trebui curând să se despartă de părintele şi învățătorul lor duhovnicesc. Din această pricină, s'au mâhnit, ascunzându-se ca să-şi şteargă lacrimile de la ochi. Însă sfântul Părinte, văzând tristețea şi lacrimile lor, i-a chemat să-i stea alături în pridvorul bisericii. Cei mai bătrâni s'au aşezat, iar cei tineri au rămas în picioare, adunați cu toții în jurul părintelui lor duhovnicesc, precum albinele în jurul mătcii. Atunci, sfântul Părinte i-a întrebat cu glas liniştit:
- Pentru ce plângeți, fraților? Pentru ce vă întristați

întru acest ceas, când se cuvine ca toți să ne veselim? Oare nu ne-am împărtăşit toți din Sfântul Trup şi Sânge al Fiului lui Dumnezeu, care cu Dânsul ne uneşte şi pe noi fii ai lui Dumnezeu ne face? Oare Împărtăşirea nu vă îmboldeşte a vă veseli şi a cânta? Când v'ați unit cu Dumnezeul cel Viu prin Sfânta Împărtăşanie, vi s'au iertat păcatele, luminatu-v'ați, curățitu-v'ați şi v'ați sfințit, asemenea îngerilor din ceruri. Mă minunez, dar, de unde această mâhniciune a voastră de acum în locul bucuriei şi plângerea în locul veseliei? Toți călugării tăceau cu capetele plecate, iar bătrânul Părinte Ilíe grăi, plângând cu suspine:
- O, sfântul şi bunul nostru părinte, iartă-ne! Nu ne îndestulăm de vederea sfântului tău chip. Nu ne săturăm de ascultarea dulcilor tale graiuri. Am vrut să ne ascundem întristarea şi să ne stăpânim năvalnicele lacrimi, dar ştim că nimic nu se poate ascunde de la înainte-vederea ta. Pentru aceea îți mărturisim cele ce cu Duhul le-ai citit în inimile noastre: întristați sântem, părinte, căci simțim că degrab ne vei părăsi. Sfântul tău suflet va merge în Rai, iar noi unde ne vom duce, slabi şi mici, fără de tine? Plângem precum nişte orfani la despărțirea de părinții lor. Şi rostind acestea, bătrânul Ilíe se apucă puternic de barba-i sură cu amândouă mâinile, cu totul năpădit de lacrimi. Atunci Daniíl monahul, cu frângere de inimă, strigă, plângând cu suspine: - Nu ne lăsa, dulcele nostru părinte! Mai bine să pierim noi, unul câte unul, decât să te pierdem pe tine. Căci tu eşti tare precum un stejar pe care nici un vânt nu-l poate doborî. Tu poți viețui fără noi, dar noi sântem

ca nişte trestii slabe, care se pleacă şi se încovoaie la cea mai mică adiere. Noi nu putem fără tine! Iar întreaga obşte a fraților începu şi mai mult a plânge şi a suspina. Şi apropiindu-se unul câte unul de sfântul lui Dumnezeu, îi sărutau mantia şi mânecile, vărsând lacrimi calde pe veşmintele lui. Sfântul stătu tăcut o vreme, cu capul plecat, dar în suflet glăsuia în taină cu Dumnezeu, întru rugăciune. Apoi îşi ridică capul şi începu cu blândețe a le grăi:
- Nu vă mâhniți, fraților, din pricina morții mele care se apropie - căci întru nimic mai puțin decât mine şi voi simțiți venirea îngerului morții trimis după mine. Pe mine moartea nu mă înspăimântă; nici pe voi să nu vă înspăimânte. Eu nu de moarte mă tem, ci de ceea ce va veni după ea. Mă tem de judecata lui Dumnezeu, la care va sta tot sufletul - şi al meu. Când de la Dumnezeu vine moartea, mai dulce decât mierea este; căci bunul nostru Ziditor nimic nu ne va da, nici peste noi nu va trimite ceva care să nu fie spre binele nostru. Am văzut cum o maică îi dădea pruncului ce bolea pelin amar, ca să-l scape de fierbințeală. Copilul cel neînțelegător țipa şi dădea cu mânuțele peste fața maicii, crezând, pesemne, că îi dă otravă şi vrea să-l omoare. Dar blândul nostru Ziditor ne iubeşte mai mult decât maica noastră, iar tot ce trimite peste noi, fie sănătate sau boală, fie veselie sau durere, fie viață sau moarte - toate sânt spre binele nostru şi veşnica mântuire. Sau oare ați uitat, fraților, cele ce v'am grăit, că steaua călăuzitoare a călugărului este pomenirea morții? Călugărul se osebeşte de cei din lume mai

ales prin cugetarea la moarte. Omul lumesc se pierde în înşelarea de sine şi în deşertăciunile lumeşti, şi din zi în zi aşteaptă vreo bucurie de la lume şi de la oameni, iar la moarte nici nu se gândeşte până ce cade la pat din pricina bolii. Însă monahul cugetă la despărțirea de lumea aceasta şi când şade şi când se ridică, şi în zori şi în amurg, şi când este sănătos şi când este bolnav, şi ziua şi noaptea - până la cea din urmă suflare. Iată, şi la mine a venit moartea, însă nu pe neaşteptate. De mulți ani o aştept, zi de zi şi ceas de ceas. O aştept nu ca pe o vrăjmaşă, ci ca pe o prietenă, după cuvântul de Dumnezeu înțelepțitului Apostol Pável: Avem încredere şi binevoim mai vârtos să fim depărtați de trup şi să petrecem cu Domnul. /II Cor. 5:8/ Moartea vine doar ca să-mi dezbrace sufletul de cămaşa trupului, de carne şi sânge, de această apă multă şi aceste oase multe. Pe toate acestea le va ridica de la sufletul meu, şi-l va slobozi să se înalțe, precum o pasăre din colivie, cu mila Atotmilostivului şi prin rugăciunile voastre, întru tăriile cerului, în adevărata lui patrie, în tărâmurile cele minunate ale luminii veşnice şi ale sfintelor lăcaşe. Pentru aceasta rogu-vă, fraților, nu plângeți şi nu vă întristați de moartea mea. Căci mâhnirea voastră adumbreşte sufletul meu şi vă slăbeşte sufletele. Aşadar, de aveți dragoste de mine şi de voi înşivă, încetați a mai plânge şi suspina, ca să nu întristați sfintele Ceruri ale lui Dumnezeu, care ne privesc în dimineața aceasta cu mulțime de ochi, ci, de voiți, folosiți într'un chip mai rodnic clipele cât mai sânt cu voi.

Auzind aceste înțelepte cuvinte, frații s'au liniştit şi s'au adunat întru sine, apoi, ştergându-şi lacrimile de la ochi, au început să cugete la cuvintele părintelui lor, adânciți în lăuntrul lor. Într'un sfârşit, Arsenie monahul, unul dintre frații cei tineri, s'a ridicat, a pus metanie înaintea Cuviosului şi a rostit aceste cuvinte: - Blagosloveşte, Părinte Igumen, ca şi eu, unul dintre cei tineri şi cel mai nevrednic dintre frați, să spun cele ce am pe inimă. Dacă aşa e voia lui Dumnezeu să ne părăseşti, rugămu-te fierbinte, nu ne lăsa fără învățătură şi sfat. Lasă-ne nouă rânduială, sfinte Părinte, un aşezământ scurt şi desluşit, pe care noi, neînvățații şi neputincioşii, să-l putem păzi şi aşa să ne mântuim sufletele. Aceste cuvinte parcă au bineplăcut Sfântului, căci toți au băgat de seamă cum pe fața sa cea slăbită de post s'a aşternut o bucurie liniştită. El se închină şi începu să grăiască astfel: - Voi lăsa vouă aşezământ, frați călugări, aşezământ cu adevărat scurt şi desluşit, după care eu însumi, smeritul, m'am ostenit a viețui, aşezământ care poate şi pe voi vă va folosi. Acest aşezământ se cuprinde în numai patru cuvinte, încât lesne vă va fi a-l învăța şi a-l pricepe. Aceste patru cuvinte, frați călugări, sânt: trezirea, pocăința, curățirea şi împărtăşirea. Ascultați, dar, şi țineți minte, fraților, aceste patru cuvinte: **Trezirea, Pocăința, Curățirea, Împărtăşirea** Acestea sânt cele patru trepte pe calea mântuirii! Cel ce vrea să se desăvârşească trebuie să urce aceste patru trepte.

I

AŞEZĂMÂNTUL

TREZIREA

Câtă vreme păcătuieşte în trup, sufletul este adormit, aşa că nu se cunoaşte nici pe sine, nici pe Ziditorul său. Este îmbătat de păcat ca de o băutură tare şi îmbătat zace în trup ca într-un pat pentru bolnavi. Adormit şi îmbătat, sufletul nu cunoaşte altă plăcere decât cea care vine prin trup. Ce îi place trupului îi place şi lui, iar ce nu îi place trupului nici lui nu îi place.

Un astfel de sufletul nu este călăuzit de minte, ci de trup - iar trupul este în sine țărână oarbă. Şi, aşa, orb pe orb călăuzeşte, până ce se prăbuşesc amândoi în prăpastia morții.

Pentru aceasta, frați monahi, trezirea sufletului este început al mântuirii! Dumnezeu vrea ca toți oamenii să se mântuiască, de aceea El lucrează mai întâi ca sufletul cel adormit să se trezească. La Dumnezeu multe sânt chipurile în care deşteaptă sufletul omenesc. Pe unii Dumnezeu îi trezeşte printr'o

minune, aşa cum a făcut cu Sául, pe unii prin vis, aşa cum a făcut cu dreptul Iosíf, pe unii prin cutremur de boală şi moarte în familie, aşa cum a făcut cu Davíd Împăratul. Pe unii îi trezeşte prin izbăvirea din nenorociri, când de niciunde nu este scăpare. Unii se trezesc când le cade în mâini Sfânta Scriptură şi încep să o citească. Iar unii se trezesc când aud din întâmplare un cuvânt despre Dumnezeu, despre suflet şi despre înfricoşata judecată a lui Dumnezeu ce va să vină. Unii se trezesc privind făpturile din jur şi toate minunile naturii ca lucrarea lui Dumnezeu. Unii se trezesc în tinerețe, alții în floarea vârstei, alții la bătrânețe. Se întâmplă ca unii să se trezească sufleteşte abia în ceasul morții, când sufletul se simte slobozit de greutatea şi tirania trupului. Fericiți cei ce degrabă se trezesc! Aceştia sânt asemenea oamenilor ce se scoală devreme în zori şi ziua întreaga cugetă, privesc şi lucrează cu trezvie. Iar cei ce se trezesc la ceasul morții sânt precum cei trândavi, care întreaga zi au dormit şi abia la apusul soarelui deschid ochii şi se întreabă: „Unde sântem? Cine ne-a trimis, şi de ce am ajuns aici?”

Fericiți sânteți voi, monahii, căci v’ați trezit! Sculatu-v’ați din somnul păcatului şi v’ați deşteptat din beția cărnii. Treji fiind, ați înțeles şi ați simțit că desfătările cele trupeşti sânt amare şi serbede față de înaltele desfătări ale duhului. Voi gustați aceste bucurii duhovniceşti din potirul cel plin, şi dintr’însele sufletele voastre le hrăniți, le stropiți şi le întăriți. Grijiți-vă, însă, să nu cădeți din aceste desfătări duhovniceşti. Păziți-vă să nu cădeți înapoi

în vărsăturile şi amărăciunile trupeşti, care otrăvesc sufletul, îl îmbată, îl adorm şi până la urmă îl şi ucid. Fiți treji neîncetat, vegheați necurmat la voi înşivă. Treziți-vă necontenit, pe voi şi pe cei dimprejur. Trezirea este cea dintâi pravilă a vieții, cea dintâi treaptă pe calea mântuirii. Trezirea să vă fie, frați monahi, şi cel dintâi aşezământ pe care vi-l las.

POCĂINȚA

Grăind cuvintele acestea, Sfântul lui Dumnezeu se aşeză să-şi adune puterile, spre a vorbi mai departe.

Atunci bătrânul Ilíe grăi acestea:

- Cuvintele tale, sfinte Părinte, sânt precum balsamul pentru sufletele noastre. Fiecare cuvânt al tău este adevărul cel sfânt. Mărturisesc înaintea ta şi a fraților că şi eu, în lume, multă vreme îmbătat de păcat şi adormit am fost. Şi cu un tunet m'a trezit Preaînaltul. Pe o ploaie cumplită, eu şi vecinul meu ne'am adăpostit sub un copac mare. Vecinul meu era un aprig hulitor al celor sfinte. Mâniat din pricina ploii, acesta începu cumplit a sudui. În acea clipă, a tunat şi un fulger l-a ucis pe vecinul de lângă mine. Eu am rămas în viață, dar această întâmplare m'a trezit ca dintr'un somn de moarte, şi cu spaimă mare am început să mă tem de Dumnezeu şi să-mi mântuiesc sufletul cel păcătos.

Sfântul lui Dumnezeu începu apoi a grăi pe mai departe, zicând:

- Al doilea aşezământ pe care vi-l las, fraților, este pocăința. Pocăința vine după trezire. Câtă vreme omul nu se trezeşte din somnul păcatului, nici nu se poate pocăi, după cum un călător nu poate face al doilea pas dacă nu-l face pe cel dintâi. Oare îi poate părea rău cuiva care doarme până la amiază, că s'a culcat şi a dormit atâta vreme, până ce nu se trezeşte? Nu cel ce doarme se căieşte, ci cel ce s'a trezit. Asemenea şi în viața duhovnicească, pocăința vine după trezire.

Pocăința are patru trepte. Ea poate fi mică, mijlocie, mare şi desăvârşită sau evanghelică. Nemulțumirea de sine este mică pocăință. Ruşinea de sine pricinuită de fărădelegi şi păcate este o pocăință de mijloc. Mânia de sine din pricina nelegiuirilor şi păcatelor avute este mare pocăință. Iar ura de sine este pocăința desăvârşită sau evanghelică.

Nicodim era nemulțumit de sine. Păcătosul vameş Zahéu se ruşina de sine. Apostolul Pétru, lepădându-se de Domnul, s'a mâniat pe sine. Iar femeia desfrânată care cu lacrimile sale a spălat picioarele Mântuitorului se ura pe sine.

Ascultați, fraților, şi țineți minte: dacă păcătosul ce s'a trezit nu suie degrabă de la mica pocăință la cea mare, lesne o va uita pe cea dintâi şi iarăşi se va îmbăta de păcat şi va adormi. El se aseamănă omului ce urcă un povârniş, care, dacă nu merge iute, ci stă locului, alunecă îndărăt şi cade. De aceea, de îndată ce purcede pe calea pocăinței, omul trebuie să

meargă până la capăt, grabnic, să nu rămână pe loc şi să nu se uite înapoi.

Pocăitul nefăţarnic este cel ce îşi cercetează întreaga viaţă şi îşi caută într'însa păcatele, le recunoaşte, le mărturiseşte şi le leapădă. Precum vânătorul vânează fiarele, aşa şi cel ce se pocăieşte aleargă neobosit după păcatele sale, ca să le afle şi să le nimicească. Sau precum un om desculţ care aleargă mult pe câmp, când se va aşeza şi va începe a-şi smulge ţepii din picioare, oare îi va scoate doar pe unii şi îi va lăsa pe alţii, sau îi va smulge pe toţi? Negreşit, îi va smulge pe toţi.

Pocăinţa face sufletul să ardă, să tremure, să plângă, să suspine şi să se smerească înaintea lui Dumnezeu şi a întregii Sale zidiri. Şi se socoteşte pe sine necurat, iar pe toate celelalte făpturi mai curate decât el. Nu aţi citit oare despre cel ce se pocăia, căruia cineva i-a cerut să strivească un vierme, iar el i-a răspuns: „Cum voi strivi ceva mai curat decât mine?"

Aşadar, fraţi monahi, pocăinţa este cea de-a doua treaptă după trezirea sufletului omului. Fericiţi cei treziţi, şi îndoit fericiţi cei ce se pocăiesc! Fericiţi sânteţi şi voi, fraţilor, că aţi cunoscut folosul pocăinţei şi i-aţi gustat din roadele ei de aur. Însă nu vă opriţi, nici vă istoviţi puterile până ce nu aţi desăvârşit pocăinţa voastră. Şi oriunde veţi întâlni un suflet trezit care întreabă „Şi acum ce voi face?," arătaţi-i dragostea voastră şi pe sfânta cale a pocăinţei îndrumaţi-l.

Iată al doilea aşezământ pe care vi-l las, fraţi monahi. El nu poate fi împlinit fără cel dintâi şi printr'acesta primul capătă preţ.

CURĂȚIREA

După acest cuvânt, minunatul sfânt al lui Dumnezeu tăcu. Atunci, Athanásie monahul îl întrebă:
- Spune nouă, Părinte Igumen, câtă vreme trebuie omul să se căiască pentru un păcat, cât să se gândească la el?
Pe chipul aspru al Sfântului Náum s'a ivit un zâmbet blând, şi a răspuns aşa:
- Despre aceasta voiesc să vorbesc chiar acum, duhovnicescule fiu. Răspunsul la întrebarea ta se găseşte în al treilea aşezământ, cel al curățirii.

Curățirea, frați monahi, urmează după pocăință - şi anume, după pocăința cea mare şi desăvârşită. Pocăința cea mică este ca o scărpinare a rănii ce-l arde şi îl mănâncă pe om. Curățirea este tămăduirea rănii. De îndată ce omul se pocăieşte cu adevărat de păcatele făcute, are două dorințe: să şteargă cumva din trecut negrele sale păcate

şi să nu le mai săvârşească niciodată. Cum îşi va şterge omul păcatele din zilele cele de demult, din vremile care nu se întorc? Priviți lacul cel mare de dinaintea noastră! Poate, oare, un om ce stă pe acest țărm al lacului să spele o pânză de pe celălalt țărm? Zilele ce s'au dus nu se află sub stăpânirea noastră, ci sub stăpânirea lui Dumnezeu. Şi numai Unul Dumnezeu, Atotțiitorul, poate spăla şi albi zilele noastre negre din trecut. Singur Dumnezeu poate ierta păcatele şi le poate şterge din viața noastră. Curățirea de păcate o face Însuşi Dumnezeu, prin Duhul său cel Sfânt. Domnul lucrează, cu dragoste, curățirea tuturor celor care i-o cer. Precum maica îşi spală cu bucurie şi cu dragoste pruncul care a căzut în noroi şi s'a murdărit, ce vine plângând şi-o roagă să-l spele şi să-l curățească, aşa şi milostivul nostru Tată ceresc îi curățeşte pe păcătoşii ce strigă către El, întinați fiind. În cele din urmă, numai Unul Dumnezeu cel Viu poate să ierte păcatele şi să le şteargă din viața noastră, numai El poate mai vârtos decât zăpada să albească sufletul nostru, după cuvintele psalmistului. Dar Bunul Dumnezeu ne-a poruncit şi osteneală pe măsura puterii şi înțelegerii noastre. Fiul lui Dumnezeu a arătat limpede ce voieşte sfânta voie a lui Dumnezeu ca voia noastră să facă şi să înfăptuiască. Osteniți-vă cu postul, cu rugăciunea, cu milostenia, cu plângerea, cu iertarea păcatelor celorlalți, cu înfrânarea, curăția trupească şi duhovnicească, cugetarea la Dumnezeu, cu pomenirea morții şi a înfricoşatei Judecăți a lui Dumnezeu, cu cugetarea la ferici-

rea veşnică a dreptului şi la cumplitele munci ale păcătosului în iad, şi cu toate celelalte poruncite în Evanghelie, de Sfinţii Părinţi ai Bisericii tâlcuite şi în pilde înfăţişate. Toate acestea - toate, de la cele mai mari până la cele mai mici -, slujesc la curăţirea sufletului de păcate. Celui ce trece una dintre acestea cu vederea, cu anevoie i se vor vindeca rănile păcatului. Trezirea înseamnă vederea rănilor sufletului. Pocăinţa înseamnă tăierea şi deschiderea acestora. Curăţirea înseamnă că omul a făcut totul să scoată tot puroiul din rană, ca aceasta să se poată tămădui. Şi atâta vreme cât rănile sufletului nu se vor tămădui, Părinte Athanásie, trebuie să ne căim şi să ne curăţim, şi fie de vrem fie de nu vrem, să ne gândim la aceste răni. Ai întrebat cât trebuie să se căiască omul. Câtă vreme rănile nu se curăţesc şi nu se vindecă pe deplin, şi până ce nu piere urma lor! Căci căinţa este deschiderea neîncetată a rănilor sufletului. Rănile nu se pot curăţi de puroi dacă nu le deschidem mereu. De aceea, nu poate fi curăţire fără pocăinţă. Când rănile s'au curăţit şi s'au vindecat pe deplin, atunci nu mai sânt răni, şi nici căinţă. Atunci încetăm a ne mai gândi la păcatele săvârşite. Aşa cum nu ne mai gândim la rănile ce le-am avut cândva pe trup şi acum s'au vindecat, aşa nu ne mai gândim nici la păcatele care au trecut şi care s'au şters din sufletul nostru.

Dar şi cu toate ostenelile şi chinurile pentru curăţirea sufletului, nicicând nu ne-am curăţi fără puterea dătătoare de har a lui Dumnezeu. Iată pentru ce, în această mănăstire, călugării au în inima şi pe buze

rugăciunea neîncetată: „Dumnezeule, curățește-mă pe mine, păcătosul!," pravilă pe care o țin neabătut. Frați monahi, fericiți cei ce s'au trezit, îndoit fericiți cei ce s'au pocăit, întreit fericiți cei ce s'au curățit!

Al treilea așezământ pe care vi-l las este despre curățire. Întreită fericire v'a dăruit Dumnezeu: întâia fericire - să vă puteți mântui, a doua - să vedeți în Împărăția lui Dumnezeu mântuirea tuturor păcătoșilor care se pocăiesc, și a treia fericire – că împreună cu voi să afle mântuire în Raiul cel dulce toți monahii și toți închinătorii acestei mănăstiri, ce vor fi până la sfârșitul vremilor.

IV

AŞEZĂMÂNTUL

ÎMPĂRTĂȘIREA

În cele din urmă, fraţi monahi, voi încheia cu al patrulea aşezământ, anume Împărtăşirea.

Când sufletul ce s'a trezit şi s'a pocăit este curăţit de păcat, se aprinde de negrăită dragoste pentru Ziditorul său. Nu vrea, nici măcar o clipă, să se despartă de El, ci arde de dorinţa de a se uni cu El pururea. Această unire se poate înfăptui prin gânduri, prin cuvinte şi prin fapte, adică prin minte, prin simţăminte şi prin voinţă. Împărtăşire sau cuminecare înseamnă unire. Prin ce îl putem iubi pe Dumnezeu – prin acestea ne putem şi uni cu El. Căci s'a zis: „Să iubeşti pre Domnul Dumnezeul tău, din toată inima ta şi din tot sufletul tău şi din toată puterea ta." /Deut. 6:5/ Dar omul nu se poate uni cu Dumnezeu până ce nu se desparte de toate cele pământeşti, de tot ce este vremelnic şi muritor. Omul se uneşte cu Dumnezeu prin minte

atunci când se osteneşte a cugeta fără viclenie la tot lucrul, aşa cum singur Dumnezeu cugetă. Şi mai mult se uneşte omul cu Dumnezeu cu mintea când se gândeşte neîncetat la El, la însuşirile Sale, la puterea, înțelepciunea, bunătatea şi veşnicia Sa. Omul se uneşte cu Dumnezeu prin inimă când aceasta se umple de dragoste, de dragoste pentru Dumnezeu şi pentru tot ceea ce iubeşte Dumnezeu. Iar pe cine şi pe ce iubeşte Dumnezeu ni s'a făcut cunoscut din descoperirea Adevărului. Însă inima întinată nu-l poate vedea, nici iubi pe Dumnezeu. Numai inima curățită de toată patima şi de mincinoasa iubire vremelnică îl poate vedea şi iubi pe Dumnezeu. Omul se uneşte cu Dumnezeu prin suflet atunci când cu bucurie împlineşte toate dumnezeieştile porunci şi pe toate se osteneşte a le învăța, ca pe toate să le poată împlini, până la cea din urmă. Şi toate poruncile lui Dumnezeu i se par uşoare, iar el ceva mai greu şi prea-anevoie ar dori să facă, din dragoste pentru Ziditorul său. De aceea în mulți iubitori ai Domnului s'a născut dorința de a îndura munci şi a muri muceniceşte pentru Cel pe care-L iubesc.

Şi aşa, fraților, trei sânt felurile unirii sau împărtăşirii noastre cu Dumnezeu. Unul este gândit, al doilea este simțit, iar al treilea este lucrător. Dar culmea unirii noastre cu Dumnezeu este Împărtăşania cu trupul şi sângele Fiului lui Dumnezeu. În aceasta sânt toate, ea este totul. Această unire cuprinde toate celelalte feluri de unire, această împărtăşire cuprinde toate celelalte împărtăşiri. Dumnezeu,

fraților, S'a arătat în trup pentru ca noi, cei trupeşti, să ne putem uni cu Dânsul, împărtăşindu-ne din trupul şi sângele Său. Poate fi, oare, iubire mai mare decât aceasta? Închipuiți-vă, frați monahi, nişte tovarăşi ce călătoresc prin pustie, unde nu este nici pâine, nici vreun alt fel de hrană. Călătorii cei înfometați sânt istoviți de foame şi se află în pragul morții. Atunci unul dintre ei spune: „Fraților, şi eu sânt înfometat, dar dacă aş avea pâine, n'aş mânca-o, ci v'aş împărți-o vouă." Mare dragoste este aceasta! Un altul spune: „Fraților, dacă aş avea apă, n'aş bea-o, deşi sânt însetat, ci v'aş da-o vouă să beți." Mare dragoste este şi aceasta! Însă al treilea strigă: „Frații mei, veți muri toți de foame şi de sete, iar în pustia aceasta nimic de mâncare şi băutură nu se găseşte. Pentru aceasta pe mine jertfă mă dau să fiu junghiat, ca să mâncați trupul meu şi să beți sângele meu, şi să rămâneți în viață!" O, frați călugări, nu poate fi dragoste mai mare decât aceasta. Aceasta este dragostea lui Hristos pentru oameni.

Fericit cel ce se împărtăşeşte cu mulțămită. Fericit cel ce se desparte de lumea aceasta trezit, pocăit, curățit şi împărtăşit. Trezirea este vederea rănii sufletului. Pocăința este tăierea şi deschiderea acestor răni. Curățirea este deplina tămăduire a rănilor făcute de păcate. Iar Împărtăşirea este, fraților, revărsarea înlăuntrul nostru a unei vieți noi, a unei sănătăți şi puteri noi.

Împărtăşirea este al patrulea aşezământ şi aşezământ nou. Acesta este aşezământul meu către voi, şi cuvântul meu de despărțire de voi! De veți

avea trebuință de sfat şi călăuzire după plecarea mea din această lume, îl aveți în Ohrida pe fratele meu, arhipăstorul Clíment. Către dânsul să vă îndreptați, şi el vă va călăuzi pe calea adevărului şi a mântuirii. Iar acum, duhovniceştii mei fii, rămâneți cu Domnul! Binecuvântarea lui Dumnezeu să fie cu voi! Mila Sa să nu se depărteze de la voi! Sfântul său Duh să vă lumineze şi să vă întărească până la sfârşitul zilelor voastre! Iertați, şi toate să vi se ierte! Eu mă duc acolo unde toate se duc. Rugați-vă lui Dumnezeu pentru mine, nevrednicul. Iar eu, de mă voi învrednici vreodată a vedea fața lui Dumnezeu, mă voi ruga pentru voi, ca Domnul să vă miluiască şi să vă mântuiască. Amin.

După ce rosti aceste cuvinte, Sfântul Náum puse metanie până la pământ înaintea monahilor, iar ei se apropiară şi primiră blagoslovenie de la el, apoi căzură la pământ înaintea sa şi îi sărutară picioarele, plângând şi suspinând cu glas mare.
Înainte de căderea serii, în ziua aceea, Cuviosul Părinte şi-a dat sufletul în vreme ce fața sa strălucea precum Soarele şi o cerească mireasmă s'a răspândit în mănăstire, până departe, ca o cerească boare. Iar deasupra mănăstirii s'a ivit un stâlp de lumină, de la pământ la cer, şi s'a făcut auzită o tainică şi dulce cântare îngerească. Aşa a adormit Sfântul spre naştere întru viața veşnică şi de la care, de peste o mie de ani, cei bolnavi dobândesc sănătate, cei scârbiți mângâiere, cei neputincioşi putere, cei slabi cu mintea înțelegere şi toți - ceea ce în chip bine-cinstitor îşi doresc.

Cuvioase Părinte Naume, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Dumnezeului nostru, slavă.
Amin.

Colecția
SFÂNTUL NICOLAE VELIMIROVICI

Sfântul Nicolae Velimirovici
Episcopul Ohridei și Jicei
CELE IV AŞEZĂMINTE ALE SFÂNTULUI NÁUM AL ORHIDEI

Traducerea a fost făcută după originalul în limba Sârbă/ Свети Владика Николај, Изабрана дела у 10 књига - књига бр. 2, Глас Цркве, Ваљево, 1996
Traducător/ Valentin Petre - Lică
Ediție îngrijită/ Ionuț şi Sladjana Gurgu

Redactor/ Radu Hagiu
Concept grafic/ Atelieruldegrafică.ro
Tehnoredactare/ Maria Marin
Tipar/ Accent Print - Suceava

Editura Predania/
CP 67, OP 13 București
www.predania.ro

Distribuție/ Balkan Press
0747.499.930